

Flight identification of European Seabirds

Sinds ik een paar jaar geleden hoorde dat de auteurs van het Zweedse *Sjöfågelboken* bezig waren met een uitgebreide en Engelstalige versie, keek ik vol verwachting uit naar het verschijnen ervan. Eind april was het eindelijk zover. *Flight identification of European Seabirds* was af te halen bij De Vries. De eerste indruk was positief: handzaam formaat, mooie kleurenfoto's en een informatieve tekst.

Het grootste deel van het boek bestaat uit soortbesprekingen, waarin zo'n beetje alle zee- en watervogels die je in Europa zou kunnen zien, van duikers t/m alkachtigen, worden besproken. Enerzijds hanteren de auteurs een conservatieve soortindeling, zodat bijvoorbeeld Kuhls en Scopoli's Pijlstormvogel op een hoop gegooid worden. Anderzijds worden bijvoorbeeld Geelpoot- en Pontische Meeuw wel apart besproken. De soortbesprekingen zijn onderverdeeld in de kopjes:

1. Grootte. Naast absolute maten worden ook bruikbare vergelijkingen met algemenere soorten gegeven, waarbij ook verschillen in lichaamsbouw meegenomen worden. Zo zijn Pijlstaart en Wilde Eend bijvoorbeeld even groot, maar lijkt de eerste kleiner door de slankere bouw.
2. Silhouet. Het silhouet wordt veelal beschreven aan de hand van een plastische, maar vaak rake typering (bijv. Zwarte Zeekoet als een hommel met lange nek), die vervolgens verklaard wordt aan de hand van de bouw. Verschillen met andere soorten worden beschreven.
3. Vlucht en vlieggezelschap. Het vlieggedrag onder verschillende windomstandigheden en het vlieggezelschap worden besproken. Ook of een soort solitair, in groepen (en hoe die eruit zien) en met andere soorten vliegt, wordt besproken. Voor Nederlandse zeevogliefhebbers is het apart om te lezen dat Roodhalsfuten in groepen tot 50 individuen vliegen, terwijl Futen in kleine(re) groepen zouden vliegen. Een van de weinige keren dat uit de tekst blijkt dat de auteurs uit Scandinavië komen.
4. Verenkleed. Beschrijvingen van het verenkleed concentreren zich op kenmerken die in vlucht zichtbaar zijn. Pluspunt is de gescheiden bespreking van kenmerken die op grote afstand of met slecht licht zichtbaar zijn en van details die alleen dichtbij en/of onder goede omstandigheden zichtbaar zijn. Verschillen tussen geslachten, leeftijden en kleden komen vanzelfsprekend aan bod. De tekst is over het algemeen goed, maar adulte Kleine Alken zijn toch echt niet te onderscheiden van onvolwassen vogels. Net zo min als adulte Alken, tenzij je het aantal groeven in de snavel kunt tellen.

Indien relevant is ook informatie opgenomen over de herkenning van ondersoorten of de vluchtroep. Al met al is de tekst een genot om te lezen. Aan allerlei details is te merken dat de auteurs ruime ervaring met zeevogeltellen hebben. En dan bedoel ik ook echt tellen, zo schrijven ze bij Kuifeend terecht dat het aantal in gemengde groepen lastig te bepalen is.

Iedere soortbespreking wordt afgesloten met een aantal foto's, variërend van een of twee bij zeldzaamheden als Roodsnavelkeerkringvogel of Bont Stormvogeltje tot 11 bij Kleine Jager. Verschillende kleden, geslachten en leeftijden worden afgebeeld. Naast portretten zijn vaak ook foto's van groepen opgenomen. Informatief zijn de foto's van gemengde groepen, zodat verschillen tussen soorten in een oogopslag duidelijk worden. De

foto's zijn helaas niet allemaal even goed afgedrukt. Sommige doen wel heel sterk denken aan het beeld door een verrekijker met zoutaanslag...

De bijschriften zijn informatief en wijzen op kenmerken die zichtbaar zijn op de foto. Voor Zuid-Kennemerlandse vogelaars is het jammer dat alleen foto's van adulte Papegaaiduikers in zomerkleed zijn opgenomen. De kans dat je die bij ons ziet is vrijwel nihil, de kans om een juveniel of winterkleedvogel te zien is (ietsje) groter en de herkenning is minder eenvoudig. Al met al is het bladeren en plaatjes kijken een aangename tijdsbesteding.

Ondanks de kritische kanttekeningen een aanrader voor iedere Zuid-Kennemerlandse trekteller! En vooruit, ook voor de niet-tellers. Al is het alleen maar om de wijze raad: *"So do not worry about not being able to identify every bird - you are in good company. You are not an unskilled birder because of that, but rather a reliable birder with a clean conscience as you show that you are self-critical."*

Steve Geelhoed

Technische gegevens: Blomdahl A., Breife B. & Holmström N., 2003. *Flight identification of European Seabirds*. Christopher Helm, London. ISBN 0-7136-6020-1. Prijs £ 35 (Prijs in € is niet geheel duidelijk, vroege bestellers hebben € 38 betaald, anderen noemen prijzen tot maximaal € 64), 374pp., ca. 650 foto's.